

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۰۸/۰۲

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

عوامل موثر بر نهادینه سازی برنامه درسی جدید

اعظم کاویانی^۱، علیرضا نوروزی راد^۲

۱- کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزآباد

۲- کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزآباد

چکیده

اجرای برنامه درسی که از آن به عنوان "فرایند انجام یک تغییر در عمل یاد می شود،" زمانی موفقیت آمیز خواهد بود که منجر به نهادینه سازی شود. نهادینه سازی یک تغییر و نوآوری نیز دارای شاخص های متعددی می باشد که مهمترین آن ادغام در ساختار یک سازمان می باشد. نهادینه سازی زمانی رخ می دهد که نوآوری در ساختار سازمان ادغام شود و آن سازمان را به شیوه ای ثابت تغییر دهد. حال مسئله این است که چه عواملی بر نهادینه شدن برنامه های درسی جدید موثر است؟ و به عبارتی پس از پذیرش برنامه درسی جدید چه عواملی به تثبیت و درونی شدن آن کمک می کند؟

کلیدواژگان: نهادینه سازی، برنامه درسی، آموزش و پرورش

مقدمه

متخصصان تعلیم و تربیت بر این باورند که مهمترین مولفه در نظام آموزش و پرورش (فرایند یادگیری - یاددهی) است بنابراین آنچه در محیط آموزشی به وقوع می پیوندد و یا عملاً به اجرا گذاشته می شود، نه برنامه ها، سیاست ها و خط مشی های مصوب و ابلاغ شده _ نقش اساسی و مستقیم در تجربه های یادگیری دانش آموزان ایفا می کند از این رو همه برنامه ریزی های آموزشی و سرمایه گذاری هایی که در آموزش و پرورش انجام می گیرد به خاطر این است که اهداف نظام تعلیم و تربیت از طریق اجرا و نهادینه شدن برنامه درسی محقق می شود. (صادقی و همکاران، ۱۳۹۶)

اجرا و نهادینه شدن برنامه های درسی جوهره هر نوع آموزش است که در ترکیب با روشهای موثر تدریس، کارآمدی و اثربخشی نظام آموزش را تضمین می کند. (ادیب منش، ۱۳۹۹)

در هر کشوری برنامه های درسی مراحل مختلفی را پشت سر می گذارند تا به مرحله عمل، اجرا و نهادینه سازی برسند. این برنامه زمانی به مرحله واقعیت و نهادینه سازی می رسند که معلمان آن را با دانش آموزان واقعی و در یک کلاس درس واقعی اجرا کنند. (مارش، ۲۰۰۷)

تاکید روی نحوه بکار بردن یک برنامه درسی جدید و نهادینه شدن آن برای معلمان از اهمیت ویژه ای برخوردار است، زیرا به عنوان متخصصان این چرخه، آنها بیشترین رضایت درونی را از موفقیت برای کاربرد این برنامه با دانش آموزان به دست می آورند با وجود این معلمان برای اجرای برنامه درسی جدید به یک دوره زمانی معین نیاز دارند چرا که می بایست در کاربرد آن مهارت پیدا کند و این تنها زمانی اتفاق می افتد که برنامه درسی جدید به مرحله نهادینه سازی رسیده باشد. کالین جی، مارش (۲۰۰۷)

پژوهش بیرمی پور (۱۳۹۴) عوامل موثر بر اجرای تغییرات برنامه درسی و نهادینه شدن آن، به دو دسته عوامل بیرونی و درونی تقسیم می شوند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

عوامل بیرونی، عواملی اشاره دارند که از بیرون کلاس نشات می گیرند.
عوامل بیرونی به عواملی اشاره دارند که از بیرون کلاس نشات می گیرند. مثل فرهنگ، سازمان و یا ویژگیهای مدیران که مدرسان کنترلی بر آن نداشته یا حداقل کنترل آن را دارند.
عوامل درونی نیز اشاره به عواملی دارد که با مدرسان و دانشجویان کلاس مرتبط است.

(شریف زاده، رضایی منش و عزتی، ۱۳۹۸)

در زمینه سطوح مختلف برنامه درسی و عوامل موثر بر آن پژوهش های مختلفی انجام گرفته است و دریافته اند که برنامه درسی نهادینه شده نوعی برنامه درسی درونی شده است و متاثر از سایر انواع برنامه درسی است. خادمی و یوسف زاده (۲۰۱۳) برنامه درسی نهادینه شده تحت تاثیر عوامل متعددی است که از جمله می توان به سوابق و شرایط و بسترهای محیط پیرامونی فرد اشاره کرد. لوبین (۱۹۷۴)، به نقل از محمدی (۱۳۸۵)

نهادینه سازی برنامه درسی یک فرآیند پویاست که نیازمند هماهنگی مداوم با مسئولین و متخصصین امور آموزش و پرورش است. با انجام این فرآیند به هدفمندی، کارآمدی و خطای کم در اجرای برنامه درسی دست یافته خواهد شد. (سرسون، ۲۰۰۴، به نقل از اکبری بومرنگ، ۱۳۹۶)

بیان مساله:

طبق پژوهش راجرز (۲۰۱۰) بر اساس الگوی شرایط تغییر، از جمله الگوهای تغییر در برنامه درسی، اجرا و نهادینه سازی برنامه ها و کتاب های درسی جدید مسائل و مشکلاتی شامل: نارضایتی از وضعیت موجود، نبود دانش و مهارت لازم توسط مجریان، در دست نبودن منابع و امکانات سخت افزاری و نرم افزاری، مالی برای اجرا، عدم وجود زمان لازم برای یادگیری، عدم سازگاری و تامل درباره اجرا توسط مدیران دادن، پاداش پرداختی به مجریان، توانمندسازی مدیران، حمایت محترمانه از بالا و کلامی از اجرا توسط دست اندکاران اصلی و آشکار بودن رهبری اجراست را که بدون در نظر گرفتن این مسائل، موفقیت اجرا و نهادینه سازی در هاله ای از ابهام است. پارسا، عبدالله (۱۳۸۶)

یکی از اولین و طبیعی ترین رخداد های تغییر و نهادینه شدن برنامه درسی جدید، مقاومت در برابر آن است. (مقاومتی که بر اثر موانع فرهنگی، اجتماعی، سازمانی و روانشناختی رخ میدهد و رفتار دوگانه ای (انکار مقاومت و یا پذیرش مقاومت به عنوان رخدادی طبیعی و شناسایی و برطرف کردن آن) در قبال آن صورت می گیرد. رؤف، علی (۱۳۸۶)

بر اساس الگوی پذیرش نگرانی محور، برنامه ها و کتاب های درسی جدید نگرانی هایی در معلمان ایجاد می کنند. نگرانی هایی که یکی از متغیرهای بسیار مهم در موفقیت یا شکست نهادینه شدن برنامه های جدید هستند بنابراین شناسایی و برطرف کردن این نگرانی ها از مهم ترین مسائل و گام های اجرا و نهادینه شدن برنامه درسی است. (حسینی، مهرمحمدی، حاج حسین نژاد، غلامرضا، سلسبیلی، ۱۳۹۴)

اهمیت و ضرورت پژوهش:

مطالعه و شیوه اجرا و نهادینه شدن برنامه درسی در نظام آموزشی یکی از برنامه های تحقیقاتی بسیار جدی در همه کشورهای دنیا میباشد که مقالات و کتاب های زیادی را در جهان به خود اختصاص داده است. (کاردان، ۱۳۸۱)

در کل، برنامه درسی یکی از مهمترین اجزای آموزش و پرورش است. توسعه، طراحی، اجرا، ارزیابی و بهبود و نهادینه شدن این برنامه ها جهت بهبود کیفیت آموزش و پرورش، تقویت ارتباط بین دانش آموزان و معلمان و تقویت انگیزه و علاقه مندی دانش آموزان به درس خواندن انجام می گیرد. به همین دلیل، نهادینه سازی برنامه درسی از اهمیت بسیاری برخوردار است. (دکتر مهر محمدی، ۱۳۹۸)

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

را با توجه به ضرورت نهادینه سازی برنامه درسی جدید ممکن است، به دلایل مختلفی انجام شود، مانند به‌روزرسانی منابع درسی، تغییر در تکنولوژی، تغییرات اجتماعی و فرهنگی و غیره. برای نهادینه سازی برنامه درسی جدید، ابتدا باید نیازهای جدید دانش‌آموزان و جامعه را بررسی کرده و طراحی برنامه درسی جدیدی این نیازها انجام داد. (فتحی، اجارگاه، ۱۳۹۹) محیط‌های آموزشی در حال تغییرند و نیازهای آموزشی متنوع دانش‌آموزان در تمام سطوح نظام آموزش و پرورش از تغییر در سطح بین‌المللی تا تغییر در مدرسه، نهادینه سازی برنامه درسی را طلب می‌کند. (چنگ، ۱۹۹۴)

اهداف کلی:

عوامل موثر بر نهادینه سازی برنامه درسی جدید

اهداف جزئی:

- ۱- بررسی ارتباط نیاز دانش‌آموزان با نهادینه سازی برنامه درسی جدید
- ۲- بررسی ارتباط بیان هدف‌های روشن برنامه درسی جدید با نهادینه سازی آن
- ۳- بررسی ارتباط با متخصصان و سازمان‌های مربوطه و نهادینه سازی برنامه درسی جدید
- ۴- بررسی ارتباط همکاری و مشارکت معلمان در اجرای برنامه درسی جدید و نهادینه سازی آن
- ۵- بررسی ارتباط استفاده از ابزارهای آموزشی در اجرای برنامه درسی جدید و نهادینه سازی آن
- ۶- بررسی ارتباط با والدین در اجرای برنامه درسی و نهادینه سازی آن
- ۷- بررسی ارتباط آگاهی دانش‌آموزان از اجرای برنامه درسی و نهادینه سازی آن
- ۸- بررسی ارتباط راهبردهای تدریس در اجرای برنامه درسی با نهادینه سازی آن
- ۹- بررسی ارتباط استفاده از راهکارهای معلم در اجرای برنامه درسی و نهادینه سازی برنامه درسی
- ۱۰- بررسی ارتباط نقش ارزشیابی از دانش‌آموزان از برنامه درسی جدید و نهادینه سازی آن

فرضیه:

- ۱- بین نیازهای دانش‌آموزان با نهادینه سازی برنامه‌های درسی جدید ارتباط وجود دارد؟
- ۲- بین بیان هدف‌های روشن برنامه درسی با نهادینه سازی آن ارتباط وجود دارد؟
- ۳- بین ارتباط متخصصان و سازمان‌های مربوطه با نهادینه‌سازی برنامه درسی جدید ارتباط وجود دارد؟
- ۴- بین همکاری و مشارکت معلمان در اجرای برنامه درسی جدید و نهادینه سازی آن ارتباط وجود دارد؟
- ۵- بین استفاده از ابزارهای آموزشی و نهادینه سازی برنامه جدید ارتباط وجود دارد؟
- ۶- بین همکاری والدین در اجرای برنامه درسی و نهادینه سازی آن ارتباط وجود دارد؟
- ۷- بین آگاهی دانش‌آموزان از اجرای برنامه درسی جدید و نهادینه سازی آن ارتباط وجود دارد؟
- ۸- بین راهبردهای تدریس برنامه درسی جدید و نهادینه سازی آن ارتباط وجود دارد؟
- ۹- بین راهکارهای معلم در اجرای برنامه درسی و نهادینه سازی آن ارتباط وجود دارد؟
- ۱۰- بین ارزشیابی دانش‌آموزان از برنامه‌های درسی جدید و نهادینه سازی آن ارتباط وجود دارد؟

روش:

جامعه مورد مطالعه این پژوهش، معلمان دبستان علی ابن ابیطالب در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ می‌باشد که شیوه جمع‌آوری داده‌ها در پژوهش حاضر از نوع پرسشنامه می‌باشد.

طیف مورد استفاده در پرسشنامه بر اساس طیف پنج‌گزینه لیکرت می‌باشد که شامل (بسیار زیاد، متوسط، کم، بسیار کم) و در جدول زیر نشان داده شده است.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

گزینه انتخابی	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
امتیاز	۵	۴	۳	۲	۱

پرسشنامه:

همکار گرامی، با سلام و احترام

پرسشنامه پیش رو مربوط به پژوهش دانشگاهی، با عنوان، "عوامل موثر بر نهادینه سازی برنامه درسی جدید"، تهیه شده است با دقت سوالات را بخوانید و بهترین پاسخ را انتخاب نمایید.
پیشاپیش از همکاری صمیمانه حضرتعالی سپاسگزارم.

خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	سوالات
					<p>۱- سنجش نیازها در اجرای برنامه های درسی جدید تا چه حد بوده است؟</p> <p>۲- نیازهای دانش آموزان در برنامه درسی جدید تا چه اندازه اولویت بندی شده است؟ ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶</p> <p>۳- آموزش برنامه درسی جدید با توجه به نیازهای دانش آموزان تا چه حد بوده است؟</p> <p>۴- پس از اجرای اولیه برنامه درسی جدید نقاط ضعف و نیازها تا چه اندازه شناسایی شده است؟</p> <p>۵- بیان هدف های روشن برنامه درسی جدید تا چه اندازه بوده است؟</p> <p>۶- هدف های برنامه درسی بسته به نوع مخاطب و موقعیت تا تا چه اندازه است؟</p> <p>۷- پذیرش هدف های برنامه درسی جدید توسط معلمان تا چه اندازه است؟</p> <p>۸- عملکرد مدرسه به عنوان یک سیستم هماهنگ برای پذیرش برنامه درسی جدید تا چه اندازه است؟</p> <p>۹- جدی گرفتن برنامه درسی جدید توسط مجریان مربوطه والدین معلمان و دانش آموزان تا چه اندازه است؟</p> <p>۱۰- نظارت کارشناسان آموزش و پرورش بر نحوه اجرای برنامه درسی تا چه اندازه است؟</p> <p>۱۱- استفاده از نظرات معلمان برای برطرف کردن نقاط ضعف برنامه درسی تا چه اندازه است؟</p> <p>۱۲- میزان اطلاع رسانی به معلمان برای تغییرات جدید در برنامه درسی تا چه اندازه است؟</p> <p>۱۳- میزان استفاده از مواد و برنامه آموزشی برای دانش آموزان در اجرای برنامه درسی جدید تا چه اندازه است؟</p> <p>۱۴- استفاده از شرایط محیطی مناسب و آموزشی برای اجرای برنامه درسی جدید تا چه اندازه است؟</p> <p>۱۵- میزان بروز رسانی مواد آموزشی با توجه به علاقه دانش آموزان در اجرای برنامه درسی تا چه اندازه است؟</p> <p>۱۶- میزان شناسایی نیاز به مواد آموزشی در اجرای برنامه درسی جدید تا چه اندازه است؟ ۱۷- میزان آموزش به والدین دانش آموزان در اجرای برنامه درسی جدید تا چند اندازه است؟ ۱۸- میزان بازخورد اولیا برای تداوم برنامه درسی جدید تا چند اندازه است؟</p> <p>۱۹- میزان همکاری اولیا برای اجرا و تداوم برنامه درسی جدید تا چه اندازه است؟</p> <p>۲۰- میزان آگاهی به دانش آموزان در مورد توانایی در اجرای برنامه درسی جدید تا چند اندازه است؟</p> <p>۲۱- استفاده از نظریات دانش آموزان در تصمیم گیری و اجرای برنامه درسی جدید تا چند اندازه است؟</p> <p>۲۲- میزان جذابیت و علاقه دانش آموزان در اجرای برنامه درسی جدید تا چه اندازه است؟</p> <p>۲۳- میزان انگیزه معلم در اجرای برنامه درسی تا چه اندازه است؟</p> <p>۲۴- میزان تشویق و پاداش به دانش آموزان در هنگام اجرای</p>

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

یافته ها

در پژوهش حاضر پس از تجزیه و تحلیل داده ها چهارکد انتخابی و اصلی به عنوان عوامل موثر بر نهادینه سازی برنامه درسی جدید لیست شد که این کد ها طبق الگوی چهارگانه تایلر تفکیک شدند و اهداف، محتوا، روش و ارزشیابی مشخص گردید که برای این چهار کد اصلی کدهای محوری دیگر در نظر گرفته شد. در قسمت آخر با استفاده از امارهای توصیفی مثل درصد مولفه های استخراج شده با توجه به نظر معلمان در خصوص موضوع پژوهش مشخص گردید.

کدهای انتخابی و محوری به شرح زیر می باشد:

۱- هدف:

تمام نظریه پردازان برنامه درسی از عنصر هدف به عنوان یکی از عناصر ثابت نام بردند. برنامه درسی به قصد ایجاد تغییرات در رفتار یادگیرنده اجرا می شود که این تغییرات همان اهداف برنامه هستند. هدف عنصر مهم در طرح و برنامه است و انگیزه فعالیت هایی است که به منظور حصول آن صورت می گیرد. (وزیری، یوسفی، کشتی آرای، ۱۳۹۶)

زیر مجموعه کد هدف شامل:

- نیاز سنجی

هدف های روشن

ارتباط با متخصصان و سازمان های مربوطه می باشد.

۲- محتوا

به مجموعه دانش سازمان یافته، حقایق، مفاهیم، اصول، روش کارها، تعمیم ها، نگرش ها و روش های تحقیق مربوط به یک ماده یا موضوع درسی محتوا گفته می شود.

(سراجی و ملکی، ۱۳۸۷ به نقل از نادری، ۱۳۹۲)

کدهای زیر مجموعه کدمحتوا شامل:

همکاری و مشارکت معلمان

استفاده از ابزارهای آموزشی

ارتباط با والدین

ارتباط با دانش آموزان

۳- روش تدریس:

برنامه ریزان درسی پس از مشخص کردن اهداف برنامه و محتوای آن به مقوله ای به نام نحوه تدریس برنامه می پردازند و چهارچوب ها یا جزئیات امر تدریس را برای اجرای موفقیت آموز برنامه پیش بینی می کنند. (فتیحی و اجارگاه، ۱۳۹۵)

کدهای زیر مجموعه کد روش تدریس شامل:

ایجاد علاقه و اشتیاق

راهبرد های تدریس

راه کارهای معلم

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۴- ارزشیابی:

ارزشیابی فرایندی نظام مند و برای جمع‌آوری تحلیل و تفسیر اطلاعات است، تا بدین وسیله تحقق یافتن یا در حال تحقق شدن اهداف مورد نظر و میزان آن تعیین شود. (سیف ۱۳۸۲، به نقل از قبل زاده و قنبری، ۱۳۹۲) این کد شامل:

ارزشیابی دانش آموزان از مطالب بیان شده ارزیابی برنامه درسی جدید استفاده از آزمون های کتبی و شفاهی برای تثبیت محتوا نتایج بررسی و تحلیل های آماری با توجه به کدهای انتخابی و پرسشنامه در خصوص عوامل موثر نهادینه سازی برنامه درسی جدید که توسط ده معلم دبستان علی ابن ابیطالب تکمیل گردیده شرح زیر می باشد.

میزان اهمیت بر حسب درصد	مولفه ها
۸۶ درصد	نیازسنجی
۹۲ درصد	هدف های روشن
۷۶ درصد	استفاده از نظر متخصصان
۷۹ درصد	آموزش به والدین
۸۳ درصد	آگاهی دادن به دانش آموزان
۸۸ درصد	استفاده از ابزارهای آموزشی
۸۹ درصد	راهبردهای تدریس
۷۵ درصد	ارزشیابی از دانش آموزان

نتیجه گیری:

پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل موثر بر نهادینه سازی برنامه درسی جدید انجام شده است. شیوه اجرا و نهادینه شدن برنامه درسی در نظام آموزشی یکی از برنامه های جدی در همه کشورهای دنیا است. (کاردان، ۱۳۸۱)

نهادینه سازی برنامه درسی جدید یعنی پذیرش تغییرات برنامه درسی و تلاش برای تداوم آن است. (مهرمحمدی، ۱۳۹۶) با توجه به داده هایی که از پرسشنامه ۱۰ معلم در دبستان علی بن ابیطالب به دست آمد پس از تجزیه تحلیل داده ها که طبق الگوی چهارگانه برنامه درسی تایلر (هدف، محتوا، روش های تدریس، و ارزشیابی) تفکیک شده بودند برای تداوم، تثبیت و نهادینه شدن برنامه درسی جدید ۸ عامل محوری اثرگذار می باشد که شامل: نیازسنجی، هدف های روشن، ارتباط با متخصصان و سازمانهای مربوطه، همکاری و مشارکت معلمان، استفاده از ابزارهای آموزشی، ارتباط با والدین، ارتباط با دانش آموزان، راهبردهای تدریس، راهکارهای معلم، و ارزشیابی از دانش آموزان می باشد.

در واقع معلمان تاکید زیادی بر سنجش نیازها، استفاده از نظر متخصصان، و سازمان های مربوطه، آموزش به والدین دانش آموزان، آگاهی دادن به دانش آموزان درباره فواید برنامه درسی جدید، ایجاد علاقه در دانش آموزان و تشویق آنها، استفاده از مواد آموزشی مناسب دانش آموزان، تلفیق دروس برای اجرای برنامه ها، تثبیت برنامه درسی جدید در معلم و ارزشیابی دانش آموزان به صورت کتبی و عملکردی داشتند.

طبق آنچه گفته شد برای ایجاد هرگونه تغییر در مدرسه باید از معلم آغاز شود البته نباید این توجه در جهتی باشد که معلم به جای دخیل شدن در فرایند تغییر، هدف تغییر قرار گیرد. (سرسون ۲۰۰۴، به نقل از اکبری بومرنگ، ۱۳۹۶)

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

در این راستا مدیر نیز وظیفه مهمی بر دوش دارد با تغییر برنامه درسی و اجرای برنامه درسی جدید از مدیران انتظار می‌رود که دانش عمیقی در این مورد داشته باشند تا معلمان را برای اجرای آن آماده کنند و محیط آموزشی لازم را فراهم کنند. (کالیسکان و بانچالی، ۲۰۰۹)

پیشنهادها:

- با تعیین برنامه درسی جدید از مدیران مدرسه انتظار می‌رود :
 ۱. داشتن دانش و مهارت های ضروری مرتبط با برنامه درسی جدید تا بتوانند با اتخاذ بهترین تصمیمات ممکن، در عمل از پس هر مشکلی بر آیند.
 ۲. ایجاد محیط فیزیکی لازم برای برآوردن نیازهای برنامه درسی جدید
 ۳. تشویق معلمان به تشکیل یک تیم هماهنگ
 ۴. ایجاد یک محیط یادگیری که معلمان را تشویق کند تا دانش و تجربیات خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند.
 ۵. تشکیل جلسات ماهانه برای راهنمایی معلمان
 ۶. برگزاری جلسات ارزشیابی برای هر واحد یا موضوع تدریس شده در هر پایه
 ۷. ایجاد بستری برای معلمان برای اشتراک گذاشتن نمونه کارها و فعالیت هایی که در طول یک سال تحصیلی انجام دادند.
 ۸. کمک به رشد حرفه ای معلمان از طریق کنفرانس‌ها، سمینارها و کارگاه های آموزشی
 ۹. تشویق معلمان به نوآوری و فراهم آوردن فرصت هایی که بتوانند دانش، مهارت و خلاقیت خود را آشکار کنند.
 ۱۰. ارائه سمینار های آموزنده برای والدین
 ۱۱. ساخت وب سایت فعال برای مدرسه و به روز رسانی آن همگام با اجرای برنامه درسی جدید
 ۱۲. ساخت آزمایشگاه و کتابخانه و نظارت بر مدیریت اجرایی آن.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

منابع

- ۱- اکبری بومرنگ، (۱۳۹۶) اعتبار سنجی الگوی پذیرش تغییر برنامه درسی معلمان دوره ابتدایی شهر بیرجند: پژوهش های برنامه درسی، ۲۲۱-۲۳۵
- ۲- بیرمی پور، علی (۱۳۹۴). بررسی عوامل موثر در اجرای تغییر برنامه های درسی موسسات آموزش عالی. دومین کنفرانس بین المللی روانشناسی. مشهد، ایران
- ۳- پارسا، عبدالله (۱۳۸۶). بررسی نگرش و تمایلات رفتاری معلمان در مورد پیشبرد برنامه های جدید درسی، فصلنامه مطالعات برنامه درسی، ۱۳۸-۱۰۳
- ۴- حسینی، سید محمد حسین، مهر محمدی، محمود، حاج حسین نژاد، غلامرضا و سلسبیلی، نادر (۱۳۹۴). تحلیل انتقادی الگوهای تغییر برنامه درسی. پژوهشگاه علوم انسانی
- ۵- حسینی، سید محمد حسین (۱۳۹۵). تدوین الگوی مفهومی تغییر برنامه درسی بر اساس نظریه های اشوب. دانشگاه خوارزمی تهران
- ۶- داداشی، بنفشه، موسی پور نعمت الله و صفایی موحد، سعید (۱۳۹۵). نقش فرهنگ معلمی در مواجهه با تغییرات برنامه درسی ریاضیات پایه هفتم. ۱۶۶-۱۳۷
- ۷- ریوف، علی (۱۳۸۶). مبانی و اصول آموزش و پرورش امروز: تهران: ارسباران
- ۸- فتحی و اجارگاه، کورش (۱۳۹۵). اصول و مفاهیم اساسی برنامه ریزی درسی. تهران: علم استادان.
- ۹- محمدی، رقیه، کیان، مرجان و علی عسگری، مجید (۱۳۹۶). واکاوی نگرش معلمان نسبت به تغییر برنامه درسی جدید خوانداری و نوشتاری پایه چهارم ابتدایی. ۷۹-۵۳